

باکو؛ تجمع عاشورایی یا تجمع در روز عاشورا

انتشار تصاویر تجمعات عظیم روز عاشورا در اطراف مسجد مشهدی داداش شهر باکو و اطراف امام زاده ابراهیم (ع) شهر گنجه موجب شده است که این تصور پیش آید که اگر در جمهوری آذربایجان ممنوعیت‌های زیادی برای عزاداری و عزاداران حسینی اعمال می‌شود، پس این تجمعات روز عاشورا در باکو و گنجه چگونه شکل گرفته است؟

به گزارش آران نیوز به نقل از گروه بین الملل خبرگزاری دانشجو، انتشار تصاویر تجمعات عظیم روز عاشورا در اطراف مسجد مشهدی داداش شهر باکو و اطراف امام زاده ابراهیم (ع) شهر گنجه موجب شده است که این تصور پیش آید که اگر در جمهوری آذربایجان ممنوعیت‌های زیادی برای عزاداری و عزاداران حسینی اعمال می‌شود، پس این تجمعات روز عاشورا در باکو و گنجه چگونه شکل گرفته است؟

تجمع کثیری از عزاداران حسینی در اطراف مسجد مشهدی داداش باکو و امام زاده ابراهیم (ع) گنجه فقط گوشه ای از واقعیات جاری در جمهوری آذربایجان است. متأسفانه جمهوری آذربایجان برغم نزدیکی بیش از حدش به ایران چه به لحاظ جغرافیایی و چه به لحاظ معنوی و مذهبی و هویتی، ناشناخته ترین کشور خارجی در ایران است. متأسفانه شاید شناختی که بسیاری از ما ایرانیان از ژاپن و استرالیا در منتهی الیه شرقی و آمریکا و ونزولا در منتهی الیه غربی مان داریم، خیلی بیشتر از شناختی باشد که از جمهوری آذربایجان در کنار گوشمان داریم. این فقدان شناخت، مشابه بی اطلاعی فرد از اوضاع قلب خود است که در درون بدنش می‌تپد، چندان مورد وقوف و توجه شخص نیست تا روزی که این عضو با نارسایی یا حتی بحران مواجه شود! کم اطلاعی یا بی اطلاعی ما ایرانیان از اوضاع جمهوری آذربایجان نیز مشابه همین وضعیت است. بسیاری از ما، جمهوری آذربایجان را کشوری اروپایی و بی تناسب با جهان اسلام می‌دانیم، زیرا منبع اصلی دریافت اطلاعاتمان از این کشور، شبکه های تلویزیونی باکوست که چیزی کاملاً متفاوت از واقعیت و هویت مردم جمهوری آذربایجان را به نمایش می‌گذارند.

برخی از ما نیز به اقتضای دریافت اخبار و گزارش هایی از درون جامعه جمهوری آذربایجان از طریق رسانه های نوین و برخی خبرگزاری های خواه ایرانی و غیرایرانی می‌توانیم از بخشی از واقعیات درون جامعه نیز مطلع شویم که البته جامع و کامل نیست.

اما، محرم رسانه ای است که بر بسیاری از ظلمات نور می‌افشاند و بسیاری از تاریکی ها را روشن و بسیاری از جهالت ها را برطرف می‌کند. محرم امسال نیز نقش رسانه ای خود را در جمهوری آذربایجان ایفاء می‌کند. از یک سو، طی ده روز منتهی به عاشورا اخبار و گزارش ها و تصاویر و عکس هایی از مراسم های عزاداری در مساجد شهر ها و روستا های جمهوری آذربایجان منتشر شد و در کنار این مراسم ها بخشنامه های کمیته دولتی امور دینی جمهوری آذربایجان که نقش تولی گری امور امامان مساجد این کشور طی ماه های اخیر از اداره مسلمانان قفقاز سلب و به این کمیته واگذار شده است نیز انتشار یافت. اخبار مراسم های عزاداری شهر ها و روستا های جمهوری آذربایجان نشان می‌داد که مردم همانند سال های قبل خود را برای تجمعات بزرگ و حرکت دسته های عزاداری حسینی در تاسوعا و عاشورا آماده می‌کنند، اما کمیته دولتی امور دینی تأکید داشت که حرکت دسته های عزاداری در خارج از مساجد ممنوع است و بخصوص در خارج از مساجد و معابد برافراشتن پرچم هایی که این کمیته آن ها را پرچم ها و نماد های گروه های افراطی دینی توصیف می‌کند، قذغن خواهد بود. کمیته دولتی امور دینی جمهوری آذربایجان همچنین دیوانرویی حسینی بر روی دیوار منازل مردم در روستا ها و شهر ها را ممنوع و از اقدام پلیس باکو برای محو کردن شعار "یا حسین" از روی دیوار منزلی در روستای "بینا" در حومه باکو اعلام حمایت کرد.

اما، خانم سیده شهلا فرج او، همسر معلول صاحب این خانه که وی نیز از معلولان جنگ قراباغ و ناتوان از حرکت است، عصاکشان در مقابل نیرو های پلیس باکو ایستاد و شعار "یا حسین" را که نیرو های پلیس روی آن را با رنگ پوشانده بودند، مجدداً بر روی دیوار منزل خود نوشت و به همین خاطر، این منزل طی دهه محرم امسال در محاصره نیرو های پلیس باکو باقی ماند و روستای "بینا" بطور کل در محاق و فضای خفقان قرار گرفت و رسانه های باکو که مهارشان در دست عناصر وابسته یا متمایل به صهیونیسم و پان ترکیسم است و هویت شیعی را برای مردم جمهوری آذربایجان نمی‌پسندند، فضا سازی عجیبی را علیه شعار "یا حسین" و نماد های عاشورایی کردند. مخالفت با نماد های حسینی به قدری افراطی شد که حتی در روستای "رامانا" در نزدیکی باکو نیرو های پلیس پرچم حسینی را از مسجد روستا نیز جمع کردند و در واکنش به آن، جوانی لنگرانی به نام رامید حسینی، پرچم حسینی را بر بالای دکل مخابراتی در این روستا نصب کرد و خود نیز برای محافظت از پرچم حسینی در بالای این دکل باقی ماند و فقط وقتی که نیرو های پلیس به او قول دادند طی دهه محرم این پرچم پایین کشیده نخواهد شد، از دکل پایین آمد، اما نیرو های پلیس بلافاصله این جوان را دستگیر کرده به بازداشت بردند و پرچم حسینی را نیز از روی دکل روستا برچیدند!

در لنگران و ماسالی و آستارا و مناطق مختلف گنجه و گوچچای و باکو و سایر نقاط جمهوری آذربایجان و نخجوان مشابه این نوع اقدامات پلیسی ضد نماد های عاشورایی و عزاداران حسینی بار ها خبرساز شد و خیلی ها باخبر شدند که

فتنه ای بزرگ ضد عزاداری حسینی در جمهوری آذربایجان جریان دارد. در تداوم این فتنه، جریان شیعه انگلیسی به سرکردگی یاسر حبیب، روحانی درباری انگلیسی وارد عمل شد و عناصر این جریان به سفارت جمهوری آذربایجان در لندن هجوم بردند تا به اصطلاح به ممنوعیت نماد های عاشورایی در جمهوری آذربایجان را که نفت و گازش به شرکت انگلیسی "بریتیش پترولیوم" (بی پی) حواله شده است و شریان اقتصادی جمهوری آذربایجان را این شرکت انگلیسی در دست دارد، اعتراض کنند.

این به اصطلاح معترضان وابسته به "شیعه انگلیسی" پرچم جمهوری آذربایجان را از سردر سفارت این جمهوری در لندن پایین کشیدند و به زعم خود پرچم های محرمی را جایگزین آن کردند! همین فتنه جریان شیعه انگلیسی تکمیل کننده بخش دیگری از فتنه ضدعاشورایی صهیونیستی در باکو شد که برای به حاشیه راندن سنت های اصیل محرمی در جمهوری آذربایجان هدف گذاری پیچیده ای کرده است. به نحوی که رسانه های باکو که عمدتاً تحت هدایت عناصر متصل یا واداده به صهیونیسم است، به بهانه حمله جریان "شیعه انگلیسی" به سفارت جمهوری آذربایجان در لندن، شروع به حملات تبلیغاتی و فضا سازی ضد جریان شیعه اصیل در جمهوری آذربایجان و ایران اسلامی کردند و بر محدودیت ها و ممنوعیت هایی که دولت و بخصوص کمیته دولتی امور دینی برای مراسم های عزاداری اعمال کرده است، تأکید کردند. غافل از اینکه حتی نظام الحاد کمونیستی نیز برغم تمامی فیلم هایی که برای زیر سوال بردن و تمسخر عقاید اسلامی و شیعی ساخت و برغم تمامی کتب و محتوای فکری که به این منظور تولید کرد و برغم تمامی بخشنامه ها و قوانین و بکارگیری نیروی سرکوب ک. گ. ب؛ و میلیشیا و پلیس و حتی بعضاً گسیل ارتش سرخ نتوانست سنت های عاشورایی و محرمی مردم جمهوری آذربایجان را برچیند. به نحوی که بلافاصله پس از فروپاشی شوروی، روستای نارداران و حرم امام زاده بی بی رحیمه (س) در این روستا، از ابتدای دهه ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۵ که این روستا مورد حمله گسترده نیرو های امنیتی و قشون داخلی وزارت کشور جمهوری آذربایجان قرار گرفت، به محل تجمعات عظیم عاشورایی تبدیل شده بود. تجمعات عظیمی که هویت واقعی عاشورایی و حسینی داشت. با همین تجربه بود که حکومت لائیک و آلت دست صهیونیسم در جمهوری آذربایجان بر این مساله واقف شد که نمی‌تواند سنت های محرمی را از

مردم جمهوری آذربایجان بطور کامل سلب کند، اما شاید بتواند این سنت ها را از محتوای اصیل و حسینی تهی کند. از این رو، طی سه دهه اخیر در کنار محدودیت های مختلفی که برای مراسم های عزاداری حسینی در جمهوری آذربایجان وضع شده است، بطور جدی برای هویت زدایی از مراسم های عزاداری و بخصوص سوق دادن این مراسم ها و روحانیون و مداحان به دوری از هویت اصیل شیعی و حسینی و آمال ظلم ستیزی عاشورایی و آگاهی بخشی حسینی و زینبی و صرفا حفظ پوسته ای از این شعائر و البته باز هم دور کردن همین پوسته مراسم های عزاداری حسینی از مشابهنش به مراسم های محرم در سایر ممالک اسلامی و شیعی، بخصوص مراسم های ایران اسلامی تلاش شده است. به نحوی که کمیته دولتی امور دینی و سایر متولیان امور هویتی جمهوری آذربایجان همواره سعی کرده اند با تاکید مبالغه آلود بر الگوی ملی اسلام در جمهوری آذربایجان یا "اسلام مدل آذربایجانی"، هویت ملی و به اصطلاح "آذربایجان گرایی" و حتی سوء استفاده از علاقمندی این مردم به زبان و گویش آذری خود، به نوعی حتی مراسم های حسینی را نیز هویت زدایی کرده و هویتی به اصطلاح ملی و آذربایجانی بر آن تحمیل کنند و آن را از هویت حسینی دور سازند. تاکید کمیته دولتی امور دینی جمهوری آذربایجان بر استفاده از پرچم های سه رنگ این کشور در هر گونه تجمع در خارج از مساجد و بخصوص تجمعات اطراف مسجد مشهدی داداش باکو و اطراف امامزاده ابراهیم (ع) گنجه نیز در قالب همین دسیسه پیگیری شد. به نحوی که این کمیته وقتی دید نمی تواند در روز عاشورا از تجمع عظیم مردم در مکانی که پلیس از آن ممانعت نکند (و این مکان نیز در شرایط کنونی جز دو محل تعیین شده در اطراف مسجد مشهدی داداش باکو و اطراف امامزاده ابراهیم (ع) گنجه نیست)، بلند کردن پرچم های جمهوری آذربایجان را بجای پرچم های حسینی به توده مردم توصیه کرد و روحانیون و مداحان درباری نیز مردم را نصیحت کردند که برای فراهم شدن امکان تجمع و نوحه خوانی و نیز برای تامین "مصلح ملی" کشور، با پرچم های جمهوری آذربایجان بجای پرچم های حسینی در این تجمعات حاضر شوند!

به این صورت، تناقضی آشکار در اذهان شاهدان در خارج از جمهوری آذربایجان شکل می گیرد که اگر تجمع عاشورا در خارج از مساجد این کشور براساس قوانین مصوب مجلس همین کشور ممنوع است، پس تجمعات روز عاشورا در اطراف مسجد مشهدی داداش باکو و اطراف امام زاده ابراهیم (ع) گنجه چیست؟ آیا این مراسم ها عاشورایی نیست؟ واقعیت این است که حکومت سکولار و دوست صهیونیسم در باکو بر این باور است که این

مراسم ها را تا حد زیادی هویت زدایی کرده و هویت به اصطلاح ملی و آذربایجانگرایی به آن بخشیده است و با دستکاری در نوحه ها و روضه هایی که در این مراسم ها خوانده می شوند نیز این مراسم ها را از هویت ظلم ستیزی که امروزه نمود اصلی آن در محکوم کردن ظلم های رژیم صهیونیستی و عمال آن است، تهی ساخته است. به نحوی که در این تجمعات حتی گریه برای مظلومیت امام حسین (ع) و محکوم کردن بی رحمی یزید و لشگریانش نیز به حداقل رسانده شده است و در حالی برای جان باختگان جنگ قراباغ نوحه خوانده می شود که در سایه همین نوحه خوانان و روضه خوانان تلاش می شود این کشور تحت الحمایه نظامی رژیم صهیونیستی جلوه داده شود.

برهان حشمتی